

Česká školní inspekce

Moravskoslezský inspektorát

INSPEKČNÍ ZPRÁVA

Základní škola Stonava, okres Karviná

Adresa: Základní škola, 735 34 Stonava 825

Identifikátor školy: 600 136 299

Termín konání inspekce: 22. – 25. únor 2005

Čj.:	n6-1153/05-005043
Signatura:	kn3zy123

CHARAKTERISTIKA ŠKOLY

Základní škola Stonava, okres Karviná (dále škola) byla po sloučení všech škol a školských zařízení v obci Stonava k 1. lednu 1996 zřízena jako příspěvková organizace. Škola sdružuje podle dosud platného zařazení do sítě škol, předškolních zařízení a školských zařízení následující součásti: základní škola (ZŠ), mateřská škola (MŠ) se třemi jednotřídními pracovišti v místních částech Dolany, Hořany a Holkovice (třída s polským jazykem vyučovacím), školní družinu (dvě oddělení, z toho jedno pro žáky z tříd s polským jazykem vyučovacím v Holkovících) a školní jídelna. Výdejny stravy pracují ve všech původně samostatných subjektech.

Ve školním roce 2004/2005 navštěvovalo ke dni inspekce deset tříd ZŠ 146 žáků (z toho dvě třídy s polským jazykem vyučovacím v místní části Holkovice s 13 žáky), v MŠ bylo zapsáno 54 dětí. Ve škole plní povinnou školní docházku nejen žáci s trvalým bydlištěm ve Stonavě, ale i žáci přespolní.

Škola pracuje ve třídách prvního a druhého stupně podle vzdělávacího programu Základní škola. Vzdělávací program MŠ je standardní, s profilací osobnostně pojatého modelu předškolního vzdělávání a úzké spolupráce s rodiči. Celodenní provoz dvou pracovišť MŠ v místních částech Dolany a Hořany je stanoven od 6:30 do 16:00 hodin, v MŠ s polským jazykem vyučovacím od 7:00 do 16:30.

PŘEDMĚT INSPEKCE

Personální podmínky a materiálně-technické podmínky, průběh a výsledky spontánních a řízených činností v mateřské škole.

Personální a materiálně technické podmínky, průběh a výsledky vzdělávání na 1. stupni a v přírodovědných předmětech a společenskovedních předmětech na 2. stupni.

Státní kontrola dodržování právních předpisů prováděná podle zákona č. 552/1991 Sb., o státní kontrole, ve znění pozdějších předpisů, a podle zákona č. 320/2001 Sb., o finanční kontrole ve veřejné správě a o změně některých zákonů (zákon o finanční kontrole), ve znění pozdějších předpisů.

Tematické zjišťování „Přijímací zkoušky na střední školy“.

PERSONÁLNÍ PODMÍNKY VZDĚLÁVÁNÍ

Ve školním roce 2004/2005 vyučovalo v deseti třídách základní škole ke dni inspekce celkem sedmnáct pracovníků (včetně ředitele a zástupkyně ředitele) a ve třídách mateřské školy šest pracovníků. Vzdělání pedagogických pracovníků je doloženo ověřenými i neověřenými kopiemi dokladů o vzdělání. Dvě vyučující ZŠ (a jedna další učitelka prvního stupně s platnou smlouvou, v době inspekce na mateřské dovolené), které získaly vzdělání studiem na vysoké škole v Polsku, nepožádaly o ověření své odborné kvalifikace MŠMT. Při zahrnutí výše uvedených pracovníků, kteří studovali v Polsku, odbornou kvalifikaci pro práci učitele prvního nebo druhého stupně podle platného právního předpisu (ale ani podle dříve platných předpisů) neprokázalo osm z aktivních učitelů ZŠ. Žádný z nekvalifikovaných pracovníků nezhájil studium učitelství. Vedení školy požadavky odborné kvalifikace splňuje.

Ředitel školy sestavil úvazky učitelů základní i mateřské školy s přihlédnutím k získané odborné kvalifikaci, k dalšímu vzdělávání vyučujících a jejich předešlé praxi ve školství. Přidělení výuky v základní škole nemůže být vzhledem ke složení pedagogického sboru

označeno jako optimální, je však funkční, což prokázaly hospitace v průběhu inspekce. Vzhledem k tomu, že za dvě učitelky na mateřské dovolené byly přijati pracovníci bez příslušné pedagogické kvalifikace, lze očekávat, že procento nekvalifikovaných vyučujících klesne. Úvazky šesti pedagogických pracovníků MŠ včetně tří vedoucích učitelek jsou stanoveny efektivně, souběžné působení je využíváno ve prospěch dětí.

Širší vedení školy představuje ředitel školy, jeho zástupkyně a vedoucí jednotlivých úseků. Ředitel školy delegoval pravomoci na vedoucí jednotlivých úseků školy; včetně vedoucích učitelek jednotlivých pracovišť MŠ. Ředitel školy zpracoval organizační strukturu nejen základní školy, ale všech dalších složek. Organizace činnosti a provozu tří tříd MŠ vychází z příloh *školních vzdělávacích programů (ŠVP) - organizace, provozní, pracovní, vnitřní a školní řád*. V nich je stanovena celková struktura s pravidly, konkrétními úkoly a delegováním pravomocí na jednotlivé pracovníky. Organizační uspořádání je plně funkční.

Kvalitní přenos informací vůči zaměstnancům ZŠ je zajištěn prostřednictvím nástěnek ve sborovně nebo verbálně. Předmětové komise a metodická sdružení nejsou při ZŠ zřízeny. Jednotliví učitelé však zpracovávají tematické plány, zajišťují předmětové soutěže, návštěvy divadel a exkurze, ovlivňují výběr učebnic a pomůcek. Přenos informací je ve všech třídách MŠ zajištěn. Spolupráce mezi ZŠ a MŠ je zajištěna, vedoucí učitelky se zúčastňují rad a porad celé školy. V jednotlivých pracovištích MŠ probíhají samostatné pedagogické a provozní porady, pořádané zápisy obsahují relevantní údaje. Problémy metodiky práce s dětmi předškolního věku jsou řešeny na pravidelných společných schůzkách sekce MŠ. Oblast vedení, motivování a vnitřní kontroly je vedoucími učitelkami MŠ zpracovaná pro všechny zaměstnance. Informační systém je plně funkční.

Pro začínající pedagogické pracovníky byla ustavena v prvním roce jejich působení funkce uvádějícího učitele. V době inspekce už nebyl přidělen uvádějící učitel žádnému z nekvalifikovaných vyučujících.

Kontrolní činnost vedení školy je plánovaná, hospitační činnost konají ředitel školy a jeho zástupkyně. Pro zápis průběhu hospitací a jejich hodnocení nejsou dosud přesně stanovena jednotná pravidla, projednání závěrů s učiteli nejsou průkazná.

V období od předchozí inspekce bylo další vzdělávání učitelů ZŠ plánovitě orientováno na oblasti potřebné pro další rozvoj školní práce. Šlo zejména o studium z oblasti školského managementu, rozšiřování počítačové gramotnosti, vzdělávání v oblasti cizích jazyků, práce se žáky se specifickými poruchami učení a chování, v ochraně člověka za mimořádných situací. Ve všech MŠ jsou vytvořeny organizační, v ZŠ pak materiální podmínky pro vzdělávání pedagogických pracovníků. Výběr z plánu vzdělávacích akcí je volen s ohledem na vzdělávací programy a potřeby MŠ a je všemi učitelkami hojně využíván.

Při individuálních rozhovorech s ředitelem školy jsou společně stanoveny priority a konkrétní úkoly dalšího profesního růstu jednotlivých pedagogických pracovníků. Pedagogové jsou hodnoceni podle stanovených kritérií. Pravidla, metody a prostředky evaluace včetně kritérií hodnocení učitelek MŠ jsou součástí *ŠVP*, postihují všechny podstatné oblasti.

Personální podmínky, pokud jde o oblast základní školy, jsou celkově dobré.

Personální podmínky mateřských škol jsou velmi dobré.

MATERIÁLNĚ-TECHNICKÉ PODMÍNKY VZDĚLÁVÁNÍ

Výuka žáků prvního stupně (s českým vyučovacím jazykem) probíhá v původní, dnes již historické budově školy, která je mimo dosah hlavní budovy školy vzdálené asi 3 km. K přepravě žáků slouží školní mikrobús. Třídy jsou vybaveny novými školními lavicemi, učební prostředí je výukově i esteticky podnětné. V učebnách jsou umístěny pomůcky

k aktuální výuce, příruční knihovny, didaktická technika. Kde to prostorové podmínky dovolují, je k dispozici kobercová plocha k relaxačním činnostem. Fond učebnic a názorných pomůcek odpovídá potřebám výuky.

Výuce žáků dvou tříd prvního stupně s polským vyučovacím jazykem prostorově plně vyhovuje budova odloučeného pracoviště v Holkovicích (areál dříve samostatných ZŠ a MŠ s polským jazykem vyučovacím).

Třídy druhého stupně jsou umístěny v hlavní budově školy v místní části Dolany, v níž se nacházejí kromě čtyř kmenových tříd i odborné učebny (počítačová, přírodopisu, fyziky a chemie, cizích jazyků). V budově školy je umístěna místní knihovna (jako součást školy). Vybavení učeben školním nábytkem má celkově běžnou úroveň.

Jedna třída MŠ sídlí v místní části Dolany ve staré samostatné budově v těsné blízkosti hlavní budovy školy. Prostorové podmínky dvou užívaných pater mají vzhledem k počtu zapsaných dětí běžnou úroveň, neumožňují ale v plném rozsahu provádět pohybové činnosti, zohledňovat skupinové a individuální činnosti dětí, neumožňují ani déletrvající rozložení rozehraných her. Práce vedoucí učitelky je ztížena absencí samostatné místnosti a počítače. Sociální zařízení nemá dostatečný počet záchodových mís a umyvadel. MŠ využívá tělocvičnu a kuchyňku v sousední budově ZŠ.

V místní části Hořany je ve čtyřech bytových jednotkách činžovního domu umístěna další třída MŠ. Kromě běžných prostor je zde k dispozici tělocvična, která je jedenkrát týdně využívána veřejností. Sociální zařízení MŠ nevyhovuje počtu zapsaných dětí.

Třída MŠ s polským vyučovacím jazykem se nachází ve společném areálu se ZŠ s polským vyučovacím jazykem a školní jídelnou v místní části Holkovice. Prostorové podmínky i sociální zařízení odpovídají počtu zapsaných dětí.

Všechna pracoviště MŠ jsou vybavena nábytkem přizpůsobeným potřebám předškolních dětí tak, aby byla zajištěna dostupnost hraček a učebních pomůcek. Téměř veškerý nábytek i podlahové krytiny MŠ v Dolanech jsou staré a značně opotřebované. Dětské stoly a židle jsou pořízeny v jedné velikosti, což neodpovídá antropometrickým požadavkům. Vybavení nábytkem v MŠ v Hořanech je zastaralé. I v holkovické MŠ je nábytek většinou starý, i zde jednotná velikost dětských židlí a stolů nevyhovuje potřebám smíšených tříd.

Každá ze součástí škol má k dispozici tělocvičnu či místnost vybavenou jako sportovní zařízení. Výuce praktických činností příkladně slouží školní dílny a pozemky.

Vybavení žáků ZŠ učebnicemi je rovněž příkladné.

Vybavení kabinetů a učeben pomůckami je funkční v rozhodující míře. Průběžně je doplňováno a obnovováno.

Množství hraček, sportovního zařízení, tělovýchovného náradí a náčiní, audiovizuální a didaktické techniky a učebních pomůcek pro jednotlivé vzdělávací oblasti je ve všech MŠ příkladné. Vedoucí učitelky nabídku pro spontánní i řízené činnosti dle finančních možností rozšiřují. Knižní fond pro děti i pedagogické pracovnice má ve všech třech pracovištích MŠ běžnou úroveň, průběžně je rozšiřován. Pedagogické pracovnice všech tříd MŠ vylepšují materiálně-technické podmínky svépomocně a k zatraktivnění prostředí využívají dětské práce a výrobky. Velkým přínosem pro realizaci některých aktivit mateřských škol je možnost využívání minibusu základní školy.

Jak už bylo uvedeno, škola je vybavena výpočetní technikou, jež slouží žákům základní školy v počítačové učebně. Vyučující ZŠ i MŠ mají přístup k moderní počítačové technice. Pedagogické pracovnice i děti MŠ v Hořanech mohou používat starší počítač.

Většina pedagogických pracovníků má snadný přístup ke kopírce. V budově školy v místní části Holkovice (třídy s polským vyučovacím jazykem) zatím kopírka chybí (mohla by sloužit i pracovním mateřské školy s polským vyučovacím jazykem).

Integrovaným žákům se specifickými poruchami učení jsou poskytovány učebnice a pomůcky, jež používají především při ambulantní reedukační péči. Ve školním roce 2003/2004 jim však nebyly poskytnuty základní školní potřeby, na něž měli podle platných předpisů nárok.

Širší veřejnost má možnost využívat materiálně-technické zázemí školy (tělocvičny, místnost knihovny).

Výhled zkvalitňování materiálně-technických podmínek je vedoucími učitelkami MŠ zpracován v části *ŠVP* a ve spolupráci s ředitelem ZŠ postupně naplňován.

Školní zahradu MŠ v Dolanech tvoří větší oplocený pozemek u budovy MŠ, vybavení pro rekreační, relaxační, tělovýchovné i sezónní činnosti dětí je průměrné. V Hořanech leží standardně vybavená školní zahrada mimo budovu MŠ (za hlavní ulicí) a chybí v ní potřebné sociální zázemí. Školní zahrada MŠ v Holkovcích obklopuje z podstatné části budovu MŠ. Je propojena se zahradou ZŠ. Vybavení zahrady má běžnou úroveň, schází dětský sedací nábytek.

Materiálně-technické podmínky v ZŠ i ve třídách MŠ jsou v souhrnu průměrné.

PRŮBĚH A VÝSLEDKY VZDĚLÁVÁNÍ

Vzdělávací programy

Škola realizuje ve třídách ZŠ vzdělávací program Základní škola, č. j. 16 847/96-2, s platností od 1. září 1996, ve znění pozdějších úprav a doplňků. V obou třídách prvního stupně s polským jazykem vyučovacím vzdělávací program rozšířen o učivo týkající se předmětu polský jazyk, který je v 1. ročníku vyučován dle osnov pro základní školu s polským vyučovacím jazykem schválených MŠMT v roce 1993. Ve 2. - 5. ročníku je polský jazyk vyučován dle učebních osnov zpracovaných Pedagogickým centrem pro polské národnostní školství v Českém Těšíně v roce 1997. Hlavní cíle předškolního vzdělávání jsou vymezeny *školními vzdělávacími programy* jednotlivých pracovišť MŠ. Při jejich zpracování vycházely pedagogické pracovnice z materiálů Rámcový vzdělávací program pro předškolní vzdělávání, Barevné kamínky a prvků projektu Začít spolu. Pedagogické záměry ŠVP jsou stanoveny v duchu trendů současného předškolního vzdělávání ve všech oblastech předškolního vzdělávání včetně materiálních, psychohygienických a psychosociálních podmínek, životosprávy, personálního zajištění, organizace, bezpečnosti, spolupráce s rodiči a forem dalšího vzdělávání.

Škola se při naplňování cílů základního vzdělávání řídí schválenými učebními dokumenty zvoleného vzdělávacího programu. Učební plány pro jednotlivé třídy základní školy jsou sestaveny v souladu se vzdělávacím programem. *ŠVP* pro předškolní vzdělávání jsou konkretizovány v *třídních vzdělávacích programech, měsíčních a týdenních plánech* formou témat rozpracovaných do pěti základních oblastí s aktuálními a reálnými úkoly, ale bez diferenciací pro jednotlivé věkové kategorie.

Rozvrh hodin tříd ZŠ respektuje maximální povolené počty vyučovacích hodin v jednom sledu a během dne. Začátek vyučování, přestávky mezi hodinami a mezi dopoledním a odpoledním vyučováním jsou v souladu s platnou vyhláškou. Řád školy sestavený podle předpisů platných do konce roku 2004 obsahuje základní pravidla týkající se docházky žáků do školy, jejich chování, práv a povinností a podmínek zajištění bezpečnosti a ochrany zdraví. Nový školní řád podle předpisů platných od 1. ledna 2005 je ve stadiu přípravy. Organizační uspořádání činností i dalších aktivit v MŠ vyhovuje z psychohygienického hlediska potřebám dětí předškolního věku. Režim dne je variabilní, umožňuje různorodost a kreativitu činností.

Dokumentace ZŠ celkově dostatečně průkazně zachycuje průběh vzdělávání, některé formulace zápisů v třídních knihách o probraném učivu byly nekonkrétní. Povinná dokumentace MŠ je vedena v souladu s platnými právními předpisy. Kontrolou *školních a třídních vzdělávacích programů, měsíčních a týdenních plánů, denních příprav a organizací dne*, zápisů v *Přehledech výchovné práce* a přímou hospitační činností byl zjištěn soulad plánů s reálnou výchovně-vzdělávací činností MŠ, průkazně je ve výše uvedené dokumentaci zachycen průběh vzdělávání.

Kontrolní činnost ředitele školy a jeho zástupkyně vychází z plánu kontrolní činnosti a má pozitivní vliv na plnění učebních dokumentů. K odstranění zjištěných nedostatků jsou přijímána opatření vedoucí k nápravě. Plán kontrolní činnosti v oblasti naplňování vzdělávacího programu je součástí školní dokumentace každé MŠ. Písemné záznamy z kontrolní činnosti obsahují konkrétní závěry pro další práci učitelek. Průběžně je všemi učitelkami prováděna diagnostická a evaluační činnost, vedoucí učitelky naplňování vzdělávacího programu vyhodnocují dvakrát ročně.

Individuální vzdělávací programy integrovaných žáků ZŠ se specifickými poruchami učení jsou zpracovány ve spolupráci s pracovníky pedagogicko-psychologické poradny. S programy jsou prokazatelně seznámeni jednotliví vyučující a zákonní zástupci žáků. Na základě doporučení pedagogicko-psychologické poradny je ve škole organizována ambulantní reedukační péče. Garantem péče o integrované žáky je výchovná poradkyně. Jednotlivá témata prevence sociálně-patologických jevů jsou zařazena přímo do vzdělávacího procesu. Žáci jsou o problematice informováni prostřednictvím nástěnek. Ve škole je instalována schránka důvěry. Pro žáky jsou plánovaně pořádány besedy a přednášky. K prevenci sociálně patologických jevů přispívá rozsáhlá nabídka zájmových činností v odpoledních hodinách.

Škola vypracovala funkční informační systém vůči zákonným zástupcům žáků. O prospěchu a chování žáků ZŠ jsou zákonní zástupci informováni na pravidelných třídních schůzkách. O neodkladných problémech žáků jsou rodiče informováni telefonicky nebo dopisem. K propagaci pedagogické práce MŠ a informovanosti jsou využívány denní pohovory, společné akce, třídní schůzky, výstavky dětských výtvarných a konstruktivních prací. Rodiče se pravidelně dovídají o předškolním vzdělávání i průběžně plněných úkolech. Práva i povinnosti rodičů jsou zakotveny ve *školních řádech* jednotlivých pracovišť MŠ.

Průběh a výsledky vzdělávání

Český jazyk, polský jazyk, anglický jazyk a matematika ve třídách prvního stupně ZŠ

Výuka českého jazyka, polského jazyka, anglického jazyka a matematiky na prvním stupni probíhala v souladu s obecnými cíli a zásadami základního vzdělávání. Personální zajištění výuky ve všech třídách kromě třídy třetí školy s českým vyučovacím jazykem je na požadované úrovni, což se kladně odráželo ve využívaných metodách a formách práce.

Hospitované hodiny byly zodpovědně připraveny, probírané učivo bylo v časové shodě se zpracovanými tematickými plány a učebními osnovami zvoleného vzdělávacího programu. Výuka byla vedena věcně správně, její obsah a tempo, včetně zařazování relaxačních činností, byly stanoveny vhodně a přiměřeně k aktuálnímu stavu ve třídách. Probírané učivo navazovalo na předcházející témata.

Vnitřní členění hodin bylo voleno s ohledem na probírané učivo a umožňovalo účelné využití vyučovacího času. Průběžně docházelo ke střídání frontální výuky s individuálními činnostmi a různými formami skupinové práce. K povzbuzení a udržení zájmu o výuku byly zařazovány různé motivační prvky, vhodná aktualizace učiva a mezipředmětové vztahy. Žáci měli dostatečný prostor na vyjádření vlastních názorů a zkušeností. V rovnováze byla role

vyučujících jako organizátorů výuky i jako zdrojů informací. Učitelky poskytovaly žákům během samostatných prací individuální pomoc, motivačně využívaly průběžného pozitivního hodnocení žáků.

Pravidla komunikace mezi vyučujícími a žáky a mezi žáky navzájem jsou jasně stanovena, což se odráželo v příznivém klimatu ve třídách. Rozvoj komunikativních dovedností se uplatnil především v hodinách čtení, kde následně ovlivňoval sociální a osobnostní rozvoj žáků. Ovšem i v hodinách matematiky kladly vyučující důraz na správnou výslovnost a používání mateřského jazyka. Učitelky v hodnocení žáků zohledňovaly snahu, aktivitu a pokrok, respektovaly individuální dispozice dětí. Ke vzájemnému hodnocení žáků nebo vlastnímu sebehodnocení nedocházelo.

Průběh a výsledky vzdělávání v českém a polském jazyce a matematice ve třídách prvního stupně jsou hodnoceny jako vynikající.

Český, anglický a německý jazyk ve třídách druhého stupně ZŠ

Při práci v hospitovaných hodin vycházely vyučující ze stručných písemných příprav. Probírané učivo navazovalo na poznatky, jež žáci získali v předchozích letech. V průběhu hospitovaných hodin bylo probíráno učivo podle platných učebních dokumentů.

Výuka českého jazyka probíhala v kmenových třídách; pro výuku cizích jazyků byla využívána i odborná učebna vybavená běžnou didaktickou technikou, z níž se uplatnil kazetový magnetofon. V českém jazyce nebyla didaktická technika použita. Při výuce byly v přiměřeném rozsahu použity pomůcky a literatura, které má škola k dispozici. Žáci však pracovali hlavně s učebnicemi.

Při práci se žáky převažoval v českém jazyce frontální způsob výuky. Vnitřní členění hodin bylo tradiční, tempo výuky přiměřené. Podpora osobnostního a sociálního rozvoje dětí dostala v hodinách českého jazyka poměrně malý prostor a jen malý rozsah zaujímaly v hodinách aktivní, prožitkové učení, objevování a práce s chybou. Při výuce vyučující málo podporovaly rozvoj komunikativních dovedností žáků. Vyučující cizích jazyků používaly takové formy práce, které jsou charakteristické pro moderní výuku: práce ve dvojicích či skupinách, činnostní charakter výuky s důrazem na komunikaci žáků, názornost výuky, tedy spojování výuky jazykových jevů s činností nebo předmětem. Využívány byly i zkušenosti žáků. Závěrečné shrnutí učiva mělo místo jen v některých hodinách.

V hodinách českého jazyka nebyly zařazeny výrazné motivující činnosti. Jako motivační prvek bylo využito hodnocení prací žáků. Vyučující cizích jazyků se snažily zařadit motivační aktivity charakteristické pro kvalitní jazykovou výuku. Podporovaly aktivitu žáků v oblastech, o které měli zájem. Motivačně byly využívány i pochvaly za práci a hodnocení známkou.

V hodinách převládala pracovní atmosféra, žáci akceptovali pravidla komunikace a chování ve třídě. Klima výuky bylo příznivé. Žáci měli o práci zájem. Jen v minimálním rozsahu měli žáci možnost uplatnit vlastní názor. Prostor k diskusi o probíraných jevech nebyl (až na výjimky) vytvořen. Nedostatkem v komunikaci části vyučujících cizích jazyků bylo občasné zbytečné překládání i jednoduchých anglických pokynů do českého jazyka.

V části sledovaných hodinách byli žáci hodnoceni známkou. Hodnocení žáků bylo věcné, adresné, pozitivní. Žáci nebyli vybízeni k hodnocení spolužáků a k sebehodnocení.

Průběh a výsledky vzdělávání v předmětech český, anglický a německý jazyk ve třídách druhého stupně jsou hodnoceny jako velmi dobré.

Přírodovědné předměty ZŠ (přírodopis, zeměpis, fyzika, chemie, matematika a informatika)

Hospitováno bylo u všech vyučujících druhého stupně, kteří vyučují tyto předměty, a u vyučující třetího až pátého ročníku.

Ve vyučovacích jednotkách byly stanoveny cíle výuky vhodně a přiměřeně, byly respektovány individuální vzdělávací potřeby žáků. Účelnost, konkretizace a míra naplňování vzdělávacích cílů ve sledované výuce a rovněž návaznost probíraného učiva na předcházející témata jsou plněny.

Výuka probíhala jak v běžných kmenových třídách, které jsou vybaveny starším žakovským nábytkem, tak i v odborných učebnách. Koncepce výuky je jasná a její realizace má vysoce motivační efekt. Organizační pokyny v průběhu výuky byly srozumitelné a přiměřené věku žáků. Zkoušení či písemné opakování učiva mělo návaznost na předcházející probíranou látku a navazovalo na příbuzné předměty. Ve všech hospitovaných hodinách vyučující při výkladu nového učiva či opakování vhodně žáky motivovali a využívali zkušeností žáků či mezipředmětových vztahů. Vyučovací hodiny byly vhodně členěny, pracovní tempo bylo přizpůsobeno žákům. V hodinách matematiky bylo pracováno s chybou, žáci měli možnost uplatnit svůj názor, argumentovat a diskutovat. Při výuce zeměpisu bylo pracováno s atlasy. V přírodopise a chemii názornost výuky byla umocněna využíváním vhodných učebních pomůcek. Účelné bylo využívání didaktické techniky. Ve většině sledovaných hodin byly žákům předkládány k samostatné práci pracovní listy předem připravené učiteli. Věcná a odborná správnost vyučovacích jednotek byla dodržována.

Jazykové a komunikační dovednosti žáků byly rozvíjeny. Vyučující důsledně používali odbornou terminologii. Hodnocení bylo veřejné a vždy zdůvodněné.

Průběh a výsledky vzdělávání ve sledovaných předmětech jsou celkově hodnoceny jako velmi dobré.

Spontánní a řízené činnosti v MŠ

Obsahy činností vycházely z *třídních vzdělávacích programů, měsíčních a týdenních plánů*, byly však stanoveny pouze pro nejstarší věkovou skupinu. Cílové požadavky kladené na mladší děti byly v praxi přizpůsobovány a úměrně zjednodušovány. Bezprostřední příprava včetně materiálně-technické nabídky odpovídala daným úkolům. Motivace spontánních i řízených činností vycházely převážně z daných námětů, nabídek her, aktivit a činností. Byly srozumitelné, podněcovaly zájem. Hodnocení dětí učitelkami bylo v průběhu dne pozitivní, děti byly povzbuzovány a oceňovány i za snahu. Učitelky dávaly dětem prostor ke slovnímu vyjadřování, pokládaly jim otázky provokující k přemýšlení a řešení problémů. Vyskytovalo se již rozvíjení schopnosti sebehodnocení. V přímé práci s dětmi převažovaly metody aktivizující, demonstrační a manipulační. Učitelky přijímaly děti s porozuměním, dovedly jim naslouchat, zřejmá byla ochota dětí s učitelkami spolupracovat. Ve třídách byla zaznamenána klidná atmosféra a pohoda. Vztahy mezi dospělými a dětmi i mezi dětmi navzájem byly přátelské a partnerské, v průběhu inspekce nebyly zaznamenány projevy násilí a agresivity. Běžné bylo rozvíjení sociálních vztahů, komunikativních dovedností, společenských a sebeobslužných návyků.

Ve spontánních činnostech, kterým byl vymezen dostatek času, měly děti možnost vybírat si prostor, kamarády, hry i činnosti, dobře se orientovaly v nabídce her, hraček, výtvarného a doplňkového materiálu. Děti si hrály individuálně i ve skupinách, volily zejména hry konstruktivní nebo částečně řízené výtvarné a pracovní aktivity. Činnosti navozené byly v rovnováze s činnostmi, které si děti vybíraly samy, vycházejíce z vlastní samostatnosti a iniciativy. Vstupy pedagogických pracovníků v průběhu her podporovaly přirozené reakce a samostatné rozhodování dětí. Prostorové podmínky ve všech mateřských školách pouze v omezené míře umožňují v době spontánních činností využívání tělovýchovného nářadí a náčiní.

Hospitované *řízené činnosti* byly uskutečňovány samostatně i formou integrovaných celků. Učitelky při nich sledovaly plnění cílů v souladu s měsíčním námětem. Volba učebních

pomůcek byla adekvátní zvoleným činnostem. Převažovaly metody a postupy vhodné vzhledem ke stanoveným cílům. K plnění zadaných úkolů měly děti dostatek času.

Kvalita spontánních i řízených činností je velmi dobrá.

Průběhové výsledky výchovně-vzdělávací činnosti v MŠ

Úroveň pohybových dovedností včetně jemné motoriky byla u dětí velmi dobrá. V sebeobslužných činnostech a stolování byla evidentní přiměřená samostatnost. V budovách mateřských škol se děti pohybovaly spontánně a bezprostředně, v průběhu dne byly aktivní a spokojené. Starší děti již dokázaly spolupracovat, k mladším vrstevníkům se chovaly ohleduplně a kamarádsky. Řečový projev odpovídal u převážné většiny dětí předpokládaným kompetencím. Základní poznávací procesy a počátky logického myšlení odpovídaly věku dětí. Velmi dobrá byla úroveň dětských prací, výtvorů a výrobků.

Průběh a výsledky vzdělávání ve třídách MŠ jsou v souhrnu velmi dobré.

Výsledky vzdělávání zjišťované školou

Při pravidelném hodnocení výsledků vzdělávání nad rámec běžné klasifikace vychází vedení školy z rozborů údajů o chování, absenci a prospěchu tříd získaných ze zpráv třídních učitelů na čtvrtletních pedagogických radách. Škola se zapojila do ověřování kvality v rámci kraje prostřednictvím komerčních testů. Žáci pravidelně úspěšně reprezentují školu ve sportovních soutěžích, zapojují se do třídních, školních a okresních soutěží a olympiád v českém jazyce, matematice a anglickém jazyce. Vedení školy systematicky sleduje úspěšnost žáků v přijímacím řízení ke studiu ve středních školách.

Zjištěné problémy projednává vedení školy se členy pedagogického sboru, plnění přijatých opatření k nápravě je kontrolováno.

Celkové hodnocení průběhu a výsledků vzdělávání

Úroveň průběhu a výsledků vzdělávání ve sledovaných předmětech základní školy, jakož i v odděleních mateřské školy je celkově hodnocena jako velmi dobrá.

DALŠÍ ZJIŠTĚNÍ

- V průběhu inspekce byla provedena tematicky zaměřená inspekce s názvem „Přijímací zkoušky na střední školy“. Její výsledky budou zapracovány do celostátní zprávy, která bude zveřejněna na internetu.
- O činnosti mateřských škol je veřejnost informována zejména formou letáků, vývěsek a plakátů. Mateřské školy každoročně pořádají různá vystoupení a akce pro rodiče, dětem zprostředkovávají kulturní a divadelní vystoupení.
- Žáci ZŠ a děti z MŠ po dohodě s rodiči navštěvují saunu a zúčastňují plaveckého výcviku.
- Děti MŠ Hořany a Dolany vyjíždějí do školy v přírodě, vystavují své výtvarné práce v obci. V MŠ Hořany jsou děti prostřednictvím lektorky seznamovány s anglickým jazykem, pro děti v MŠ Dolany učitelky vydávají časopis Budík.
- Žákům ZŠ nabízí škola patnáct volnočasových aktivit (sportovní kroužek, zdravotnický kroužek, výtvarný kroužek, turistický kroužek, školní časopis, mažoretky, divadlo aj.).
- Žáci ZŠ se pravidelně účastní řady soutěží vědomostních (olympiády v matematice, fyzice, chemii, biologii, zeměpisu, dějepisu, Velká cena ZOO, soutěže Chovatelská dovednost

mládeže, Pythagoriáda, Klokan matematické detektivky), sportovních soutěží (košíková, florbal, stolní tenis, kopaná, vybíjená), jazykových soutěží.

VÝČET DOKLADŮ, O KTERÉ SE INSPEKČNÍ ZJIŠTĚNÍ OPÍRÁ

1. Rozhodnutí Ministerstva školství, mládeže a tělovýchovy čj. 22 497/02-21 ze dne 16. července 2002 a čj. 20 583/04-21 ze dne 21. července 2004, kterým se mění zařazení do sítě škol, předškolních zařízení a školských zařízení s účinností od 1. září 2004
2. Zřizovací listina školy ze dne 11. 12. 1995 vydaná na základě usnesení obecního zastupitelstva s účinností od 1. ledna 1996
3. Statut základní školy účinný ode dne 1. ledna 1996
4. Organizační a pracovní řád ze dne 1. ledna 1996
5. Udělení výjimky z počtu dětí ve třídě mateřské školy v Holkovcích Krajským úřadem Moravskoslezského kraje (KÚ) čj. ŠMS/16 244/03/Mil ze dne 25. září 2003
6. Rozhodnutí MŠMT o udělení výjimky z počtu žáků pro Základní školu Stonava s polským vyučovacím jazykem čj. 11 079/03-22 ze dne 15. ledna 2003
7. Rozhodnutí ministryně školství, mládeže a tělovýchovy čj. 18 815/2004-22 ze dne 21. června 2004 o změně Rozhodnutí MŠMT čj. 15 751/2004-22, a to tak, že se ZŠ s polským jazykem Stonava, okres Karviná uděluje výjimka z průměrného počtu žáků na školní rok 2004/2005
8. Třídní knihy všech tříd platné ve školním roce 2004/2005
9. Třídní knihy 5. a 9. ročníků platné ve školním roce 2003/2004
10. Třídní knihy 4. a 8. ročníků platné ve školním roce 2002/2003
11. Třídní knihy 3. a 7. ročníků platné ve školním roce 2001/2002
12. Třídní výkazy a katalogové listy všech tříd platné ve školním roce 2004/2005
13. Řád školy ve znění ze dne 14. září 2004
14. Rozvrhy hodin všech tříd platné ve školním roce 2004/2005
15. Záznamy z pedagogických rad a pracovních porad konaných ve školním roce 2004/2005 ke dni inspekce
16. Kopie dokladů o dosaženém vzdělání všech pedagogických pracovníků školy zaměstnaných ke dni inspekce
17. Dlouhodobý plán a program práce školy na školní rok 2004/2005 ze dne 14. září 2004
18. Plán práce výchovného poradce na školní rok 2004/2005 ze dne 14. září 2004
19. Minimální preventivní program pro oblast zneužívání návykových látek pro školní rok 2004/2005
20. Hospitační záznamy vedení školy ze školního roku 2004/2005 ke dni inspekce
21. Protokoly o konání komisionálních zkoušek za školní rok 2003/2004
22. Plán dalšího vzdělávání pedagogických pracovníků na školní rok 2004/2005 ze dne 14. září 2004
23. Plán řídicí a kontrolní činnosti na školní rok 2004/2005 ze dne 14. září 2004
24. Seznamy dětí zařazených do mateřské školy ve školním roce 2004/2005
25. Evidenční listy dětí zařazených do mateřské školy za období 2001 – 2004, k termínu inspekce
26. Přehled o docházce dětí zařazených do MŠ ve školním roce 2004/2005, k termínu inspekce

27. Rozhodnutí o zařazení všech dětí do MŠ v období let 2001 – 2004, k termínu inspekce
28. Školní vzdělávací program mateřské školy - Dolany na období let 2003–2006 ze dne 8. září 2003
29. Školní vzdělávací program mateřské školy - Hořany ze dne 2. září 2002
30. Školní vzdělávací program mateřské školy - Holkovice ze dne 3. září 2004
31. Třídní dokumentace MŠ a třídní vzdělávací programy, měsíční a týdenní plány, přehledy výchovné práce platné ve školním roce 2004/2005
32. Záписы společných rad sekce MŠ ve školním roce 2004/2005, k termínu inspekce
33. Záписы pedagogických a provozních porad všech tříd MŠ konaných ve školním roce 2004/2005, k termínu inspekce
34. Záписы třídních schůzek MŠ ve školním roce 2004/2005, k termínu inspekce
35. Hospitační záznamy vedoucích učitelek MŠ ve školním roce 2004/2005, k termínu inspekce
36. Záznamy pedagogické diagnostiky ve školním roce 2004/2005
37. Rámcový vzdělávací program pro předškolní vzdělávání (schváleno MŠMT ČR, čj. 14 132/01 – 22)

ZÁVĚR

Význačným kladem v oblasti personálních podmínek je stabilizované jádro pedagogického sboru, který vytváří dobrou atmosféru ve škole, což se projevuje nízkým výskytem negativních jevů, nízkým počtem žákovských úrazů, minimální neomluvenou absencí, úspěšností při přijímacích zkouškách a umístění žáků na středních školách.

Hodnocení personálních podmínek základní školy bylo ovlivněno především přetrvávajícím nedostatkem vyučujících s odbornou kvalifikací. Celkově tedy oblast odborné kvalifikace pedagogických pracovníků ZŠ vykazuje vážné nedostatky. Personální podmínky umožňují realizovat předškolní vzdělávání v plném rozsahu.

Materiálně-technické podmínky umožňují plnění učebního plánu a osnov vzdělávacího programu ve třídách ZŠ i realizaci předškolního vzdělávání v MŠ. Plánování v oblasti materiálně-technických podmínek přispívá k postupnému zlepšování daného stavu.

Ve vyučování základní školy výrazně převažovala pozitiva, ve většině vyučovacích hodin byli žáci zapojováni do vzdělávacího procesu. Metody práce učitelů respektovaly charakter učiva a schopnosti žáků.

Vzdělávací programy mateřských škol, pedagogické záměry i vlastní předškolní vzdělávání, které je uskutečňováno dle školních vzdělávacích programů, jsou v souladu s obecnými cíli předškolního vzdělávání. Zřejmá je postupná individualizace výchovy v duchu naplňování programu mateřských škol. Pedagogické pracovnice usilují o vytváření příznivých podmínek pro aktivní zapojení dětí v individuálních, skupinových a frontálních činnostech. Od předchozí inspekce, která proběhla v základní škole v březnu roku 2000, si základní škola udržuje velmi dobrou úroveň výuky. Doporučení uvedená v závěru zprávy byla respektována. Pozitiva tam uváděna přetrvávají.

Hodnotící stupnice:

vynikající	velmi dobrý	dobrá (průměrný)	vyhovující	nevyhovující
------------	-------------	------------------	------------	--------------

Složení inspekčního týmu a datum vyhotovení inspekční zprávy

Inspekční tým	Titul, jméno a příjmení	Podpis
Vedoucí týmu	Mgr. Vladislav Vančura
Členka týmu	Milada Byrtusová
Členka týmu	Lenka Fulnečková
Členka týmu	Mgr. Isabela Hobzová
Člen týmu	Ing. Pavel Hon
Členka týmu	Mgr. Jarmila Němečková
Člen týmu	Mgr. Kazimír Worek

V Ostravě dne 24. března 2005

Razítko

Dle § 174 odst. 13 zákona č. 561/2004 Sb., o předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání (školský zákon), může ředitel školy podat připomínky k obsahu inspekční zprávy České školní inspekci do 14 dnů po jejím převzetí na adresu pracoviště vedoucího inspekčního týmu, tj. Česká školní inspekce, Moravskoslezský inspektorát, Matiční 20, 702 00 Ostrava. Inspekční zprávu společně s připomínkami a stanoviskem ČŠI k jejich obsahu zasílá ČŠI zřizovateli a školské radě, inspekční zpráva včetně připomínek je veřejná.

V souladu s ustanovením § 175 odst. 4 zákona č. 561/2004 Sb., o předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání (školský zákon), Vás žádám o přijetí opatření k odstranění nedostatků zjištěných při inspekční činnosti ve lhůtě šesti měsíců.

Datum a podpis ředitele školy stvrzující převzetí inspekční zprávy

Datum převzetí inspekční zprávy: 13. 4. 2005

Razítko

Ředitel školy nebo jiná osoba oprávněná jednat za školu

Titul, jméno a příjmení

Podpis

Mgr. Zdeněk Lusk

.....

Další adresáti inspekční zprávy

Adresát	Datum předání/odeslání inspekční zprávy	Podpis příjemce nebo čj. jednacího protokolu ČŠI
Zřizovatel Obec Stonava, Obecní úřad 730, 735 34 STONAVA	2005-04-29	n6-1200/05-005 043
Školská rada (není zřízena)	---	---

Připomínky ředitele školy

Datum	Čj. jednacího protokolu ČŠI	Text
2005-04-26	N6-1198/05	Připomínky byly podány.